

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Pfv.VI.20.108/2024/2. szám

A tanács tagjai: Dr. Döme Attila a tanács elnöke
Dr. Farkas Antónia előadó bíró
Dr. Simonné dr. Gombos Katalin bíró
Dr. Madarász Anna bíró
Dr. Tibold Ágnes bíró

A felperes: név

A felperes képviselője: Dr. Orosz Krisztina Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Orosz Krisztina (ügyvéd)

Az alperes: név

Az alperes képviselője: Dr. Péchy Kristóf ügyvéd

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.20.237/2023/5. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és határozatának száma:

Balassagyarmati Törvényszék 27.P.20.351/2021/60. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a felperes által gyermekfelügyelet címén előterjesztett kérelme tárgyában a felülvizsgálatot megtagadja.

Megállapítja, hogy 146.000 (száznegyvenhatezer) forint felülvizsgálat engedélyezése iránti eljárási illeték az állam terhén marad.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A kiskorú felperes 7 hónapos korában az édesapja által okozott közlekedési balesetben elvesztette az édesanyját, azóta az apai nagymama neveli őt. A személygépkocsinak, amellyel a baleset történt, az alperesnél volt felelősségbiztosítása.

[2] A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 12.000.000 forint sérelemdíj és kamata, 2018. szeptember 2-től havi 608.333 forint, 2021. szeptember 1-től havi 365.000 forint, 2022. március 1-től pedig havi 547.500 forint gyermekfelügyeleti járadék, 2018. szeptember 22-től havi 2.000 forint sírlátogatási járadék, valamint a lejárt járadékok után középarányos időponttól számított késedelmi kamat megfizetésére.

[3] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 6.000.000 forint sérelemdíjat és ítélet szerinti kamatát; ezt meghaladóan a keresetet elutasította. A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, az alperes által fizetendő sérelemdíj tőkeösszegét 9.000.000 forintra felemelte. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. A másodfokú bíróság a járadék iránti kereseti kérelmeket elutasító rendelkezések tekintetében egyetértett az elsőfokú bíróság érdemi döntésével és annak indokaival is.

[4] A jogerős ítélet ellen a felperes és az alperes is felülvizsgálati kérelmet nyújtott be. A felperes egyben – a gyermekfelügyeleti járadék iránti keresetet elutasító rendelkezést érintően –felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet is terjesztett elő. Ezt a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 409. § (2) bekezdés a) és b) pontjára alapította.

[5] A felperes felülvizsgálati kérelme szerint a jogerős ítélet sérti a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:52. § (3) bekezdését, 6:522. §-át, 6:534. §-át, a Pp. 22. § (2)-(3) bekezdését, 279. § (1) bekezdését, 373. § (2) bekezdését. Erre hivatkozással a sérelemdíjat és a gyermekfelügyeleti járadékot érintően kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet helyezze hatályon kívül és elsődlegesen az elsőfokú ítéletet megváltoztatva a kereseti kérelemmel egyezően marasztalja az alperest, míg másodlagosan az első- vagy a másodfokú bíróságot utasítsa új eljárásra és új határozat hozatalára.

[6] Az engedélyezés tekintetében kifejtette: arra figyelemmel, hogy jelen per nem esik a Pp. 408. § (2) bekezdés hatálya alá, ezért a jogerős ítélet felülvizsgálatának engedélyezés nélkül is helye van. Egyrészt, mivel a másodfokú bíróság részben megváltoztatta az elsőfokú ítéletet, másrészt a másodfokú ítélet nem tartalmaz utalást a Pp. 386. § (4) bekezdésére, harmadrészt a másodfokú bíróság a sérelemdíj vonatkozásában az elsőfokú bíróságtól részben eltérő tényállást állapított meg, mivel részben eltérően értékelte a bizonyítékokat. Jogi álláspontja alátámasztásaként hivatkozott a Kúria Pfv.III.20.015/2022/4. számú határozatára. Ez alapján kiemelte, hogy abban az esetben, ha a kártérítés jogcímén érvényesített igények közül legalább egy követelés vonatkozásában eltérően dönt a másodfokú bíróság, nem érvényesül a Pp. 408. § (2) bekezdésében meghatározott kizáró ok. Kiemelte azt is, ha a fentiek ellenére a Kúria mégis szükségesnek ítélné az engedélyezés iránti kérelmet, a Ptk. 6:522. §-ához kapcsolódóan elvi jelentőségű kérdés annak eldöntése, hogy a gondozási és gyermekfelügyeleti költségeket kárként a kiskorú felperes saját nevében érvényesítheti-e édesanyja balesetben való elvesztésére figyelemmel. Utalt arra, hogy a jogerős ítélet alapján a másodfokú bíróság keresetösszege jog hiányában utasította el e részében a keresetet. Állította: a gondozásra, felügyeletre kötelezett személytől függetlenül a kiskorú felperes az, akinek az oldalán – édesanyja hiányából fakadóan – kár keletkezett. Érvelése szerint a Ptk. 6:522. §-ában megfogalmazott teljes kártérítés elvének megfelelően csak akkor tudja ebből fakadó jogait maradéktalanul érvényesíteni, ha keresetösszege jogi erre a követelésre is kiterjed.

[7] A Pp. 409. § (2) bekezdés a) pontját megalapozóan arra hivatkozott, hogy a fenti jogkérdésben nem egységes a bírói gyakorlat. Előadása szerint a felülvizsgálati kérelemmel

érintett jogerős ítélettel szemben a Győri Ítéltábla a Pf.III.20.152/2022/7/I. számú határozatával az ugyanezen jogcímen előterjesztett igényeket megítélte a kiskorú felperes számára. A Pp. 409. § (2) bekezdés *b)* pontja szerinti kérelmét pedig arra alapozta, hogy a megjelölt jogkérdés a társadalom széles körét érinti az évente bekövetkező nagy számú olyan közúti balesetek miatti halál és súlyos sérülések következtében, amelyek folytán a szülő a kiskorú gyermekéről a továbbiakban gondoskodni nem képes. Érvelt azzal is, hogy a közúti balesetektől elvonatkoztatva bármilyen tényállási alapon nyugvó kártérítési ügyben felmerülhet a teljes kártérítési elvhez kapcsolódóan a kiskorú keresetőségi jogának a kérdése.

[8] A Kúria a felperes felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmét nem találta alaposnak az alábbiak szerint.

[9] A Pp. 408. § (1) bekezdése szerint nincs helye felülvizsgálatnak olyan vagyoni jogi perben, amelyben a felülvizsgálati kérelemben vitatott érték, illetve annak a 21. § (1)–(4) bekezdése alapján, továbbá a 21. § (5) bekezdésének az egyesített perekre történő megfelelő alkalmazásával megállapított értéke az ötmillió forintot nem haladja meg. Ez az értékhatártól függő kizárás nem vonatkozik a közhatalom gyakorlásával kapcsolatos kártérítés, illetve sérelemdíj megfizetése iránt indított perekre, valamint a tartási vagy élelmezési követelés, egyéb járadék iránt indított perekre. A Pp. 408. § (2) bekezdése alapján nincs helye felülvizsgálatnak vagyoni jogi perben, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indoklásra utalással hagyta helyben.

[10] A Kúria mindenekelőtt vizsgálta a felperes arra vonatkozó érveit, hogy szükséges-e a felülvizsgálat engedélyezése a gyermekfelügyeleti járadék iránti keresetet elutasító rendelkezést érintően. A kérdés megválaszolásánál figyelemmel volt a felülvizsgálat engedélyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2021. (VII.12.) PK vélemény (a továbbiakban: PK vélemény) 10. pontjához fűzött indoklásra is. Ez egyebek mellett kimondja, hogy abban az esetben, ha a felülvizsgálat engedélyezését kérő fél a valódi tárgyi keresethalmazatot elbíráló ítélet valamennyi rendelkezését sérelmesnek tartja, akkor köteles valamennyi ítéleti rendelkezés vonatkozásában megjelölni és megindokolni azt a Pp. 409. § szerinti engedélyezési okot, amelyre a kérelmét alapítja. A valódi tárgyi keresethalmazat esetén ugyanis a keresetek léte egymástól független, ezért azok akár elkülönült perekben is érvényesíthetők. Következésképpen a felülvizsgálat Pp. 408. § szerinti korlátjának a megkerülésére – így jogszabálysértéshez – vezethetne az, ha a Kúria valamennyi – önállóan tekinthető – ítéleti rendelkezés felülvizsgálhatóságát érdemben vizsgálná úgy, hogy a felülvizsgálat engedélyezését megalapozó feltételek kizárólag csak egyes rendelkezésekkel összefüggésben állnának fenn. Ugyanez az elvi megfontolás érvényesül abban az esetben is, ha a fél az engedélyezés iránti kérelmében valamennyi ítéleti rendelkezés vonatkozásában megjelöl engedélyezési okot, azonban az engedélyezés feltételei csak részben, egyes ítéleti rendelkezésekkel összefüggésben állnak fenn. A Kúria ebben az esetben is csak részben engedélyezi a felülvizsgálatot.

[11] A perbeli esetben a sérelemdíj és a járadékigény egymással valódi tárgyi keresethalmazatot alkot, és Pp. 408. § (2) bekezdése alapján aggálytalanul megállapítható, hogy mivel a sérelemdíjban marasztaló rész vonatkozásában a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, ezért a jogerős ítélet e részében a felülvizsgálatnak engedélyezés nélkül helye van. A PK véleményben írtak szerint azonban külön kell vizsgálni, hogy a járadékigény vonatkozásában nem esik-e a jogerős ítélet a Pp. 408. § (2) bekezdésének hatálya alá. A Kúria megállapította, hogy e részében a másodfokú bíróság azonos jogi indoklás mellett – a felperes keresetőségi joga hiányára alapozva – hagyta helyben az elsőfokú ítéletet. Erre figyelemmel súlytalan, hogy a másodfokú bíróság a sérelemdíjban marasztaló részt érintően részben eltérően értékelte a bizonyítékokat és részben eltérő

tényállást állapított meg; a kereseti kérelmek valóságos halmazata folytán ez nem hat ki a járadék iránti kereset tárgyában hozott jogerős ítéleti rendelkezésre.

[12] A felperes tévesen értelmezte a jogi álláspontja alapjául felhívott kúriai határozatot. A Kúria a Pfv.III.20.015/2022/4. számú részitélete [34] bekezdésében kétséggkívkül rögzítette: mivel több jogcímen előterjesztett kártérítési igényeket a felperes egy keresettel érvényesítette, és a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, ezért a Pp. 408. § (2) bekezdésében meghatározott kizáró ok nem állt fenn. Abban az ügyben egy káreseményből eredő többféle járadékigény érvényesítéséről volt szó, amelyek közül egyesek tekintetében jogilag egybehangzó, mások tekintetében különböző volt az első- és a másodfokú ítélet indokolása. Erre az esetre mondta ki a Kúria, hogy ezek a különböző címeken érvényesített járadékigények egy kereseti kérelmet alkotnak. Ennek oka az, hogy ilyen esetben a károsult egy káresemény miatt felmerült egy kártérítési jogviszonyból eredő egyetlen kártérítési igényt érvényesít, amely többféle hátrányos következmény kompenzációját célozza. Egy érvényesített jog van csak, amely összetett. A különféle címeken érvényesített járadékkövetelések nem alkotnak tárgyi keresethalmazatot. (Hasonló a helyzet a személyiségi jogsértés objektív szankcióinak alkalmazásakor, amikor a több szankció alkalmazása iránti kérelem ugyancsak nem áll egymással a tárgyi keresethalmazat viszonyában.) A gyermekfelügyeleti járadékigény mint vagyoni kártérítési igény, valamint a sérelemdíjigény mint személyiségi jogsértésből eredeztetett követelés azonban két különböző jogviszonyból fakadó különböző alanyi jogoknak az érvényesítései, amelyek tárgyi keresethalmazatot alkotnak. Ebben esetben pedig a PK vélemény 10. pontjához fűzött – fentiekben már idézett – indokolás szerint külön-külön kell vizsgálni, hogy a Pp. 408. § (2) bekezdésben írt kizáró ok fennáll-e.

[13] A Kúria tehát rögzíti, mivel az elsőfokú bíróság határozatát a gyermekfelügyeleti járadék iránti keresetet elutasító rendelkezést érintően a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésekre utalással, azonos jogi indokolással hagyta helyben, ezért a Pp. 408. § (2) bekezdése és 409. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem elbírálása érdekében a felperesnek engedélyezés iránti kérelmet kellett előterjesztenie.

[14] A Kúria a felperes engedélyezés iránti kérelmét a Pp. 411. § (1) bekezdése alapján vizsgálta.

[15] A felperes a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmében a Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* és *b)* pontjára hivatkozott. A (2) bekezdés értelmében a Kúria a felülvizsgálatot akkor engedélyezheti, ha az ügy érdemére kiható jogszabálysértés vizsgálata a joggyakorlat egységének és továbbfejlesztésének biztosítása, illetve a felvetett jogkérdés különleges súlya, illetve társadalmi jelentősége miatt indokolt.

[16] A kérelemhez kötöttség perjogi szabályából következően [Pp. 2. § (2) bekezdés] – miként azt a PK vélemény a 6. pontjában értelmezte – a Kúria a felülvizsgálatot kizárólag a fél által megjelölt okból engedélyezheti. Erre figyelemmel a felperes által előterjesztett felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet elsődlegesen abból a szempontból vizsgálta, hogy az előadottakra figyelemmel a jogszabálysértés vizsgálata szükséges-e a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében, vagy annak társadalmi jelentősége miatt.

[17] Jelen ügyben a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemben előadottak alapján – az alábbiak szerint – a Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* és *b)* pontjában foglalt követelmények nem teljesültek.

[18] A PK vélemény 3. pontjában adott iránymutatás értelmében a Pp. 409. § (2) bekezdés *a)* pontjának első fordulata alapján a joggyakorlat egységének biztosítása érdekében a felülvizsgálat akkor engedélyezhető, ha a jogerős ítélet olyan elvi jelentőségű jogkérdést vet fel, amellyel kapcsolatban a Kúria jogegységi határozatban vagy az általa a 2012. január 1.

napját követően meghozott, BHGY-ben közzétett eseti határozatban még nem foglalt állást, feltéve, hogy a jogértelmezést igénylő elvi jelentőségű jogkérdés vonatkozásában a bírói gyakorlat nem egységes, vagy az eltérő bírói döntés megismétlődésének, ezáltal a jogegység megbomlásának a veszélye áll fenn. Ha a fél erre az engedélyezési okra hivatkozik, az engedélyezés alapjául szolgáló eltérő bírói döntéseket az engedélyezés iránti kérelmében egyértelműen azonosítható módon – legalább a határozatot hozó bíróság nevének és a határozat számának feltüntetésével – meg kell jelölnie.

[19] A felperes kérelme alapján azonban a fenti feltételek teljesülése nem állapítható meg. A felperes a széttartó bírói gyakorlat alátámasztásaként a Győri Ítélőtábla Pf.III.20.152/2022/7/I. számú határozatára hivatkozott. Állítása szerint ez esetben a jogerős ítélet – szemben a perbeli jogerős határozattal – az ugyanezen jogcímen előterjesztett igényeket megítélte a kiskorú felperes számára. A felperes állítása azonban az alábbiak szerint iratellenes.

[20] A Győri Ítélőtábla határozatának tényállásából megállapíthatóan az I. rendű kiskorú felperes a szüleivel együtt, akik a per II. rendű és III. rendű felperesei voltak, balesetet szenvedett, amely következtében az I. rendű felperesnél – az ítéletben részletezettek szerint – súlyos, maradandó sérülések következtek be. Ezt követően a jogerős ítélet tényállása tartalmazza, hogy az I. rendű felperesnél kialakult állapotra figyelemmel milyen többletköltségek merültek fel. Az indokolás [404] bekezdése rögzíti, hogy a gyermek gondozását napi 8 órában ellátó III. rendű felperes által el nem végzett többletgondozási-többletfelügyeleti feladatokkal kapcsolatban felmerülő költségekre – függetlenül attól, hogy ezen feladatokat külső segítség, vagy a III. rendű felperes vagy más hozzátartozója látja el – az I. rendű felperes alappal tart igényt a teljes kártérítés Ptk. 6:522. § (1)-(2) bekezdései alapján. Megállapítható tehát, hogy a fenti ügyben a kiskorú felperes olyan költségek megtérítése iránt terjesztett elő kártérítési keresetet, amelyek a baleset miatt kialakult egészségi állapotával oki összefüggésben merültek fel, amelyek korábban nem terhelték a családot. A jelen felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemmel érintett jogerős ítéletben helyesen fejt ki a másodfokú bíróság a [27] bekezdésben, hogy az ítélezési gyakorlat valóban lehetővé teszi a hozzátartozók által nyújtott szolgáltatásokból eredő kárnak a szolgáltatást igénybe vevő személy általi érvényesítését tekintet nélkül arra, hogy ténylegesen merültek-e fel költségek a szolgáltatás igénybevételével, és ezek a költségek kinél merültek fel. A Kúria ugyanis a károsult szükségleteiből kiindulva a károkozó kártérítési kötelezettségén kívül eső kérdésnek tekinti, hogy a károsult a károsodása elszenvedéséből fakadó vagyoni veszteségek viseléséhez szükséges anyagi forrásokat a saját vagyonából teremti-e elő, azt a kötelmen kívül álló harmadik személyek megelőlegezik, vagy a segítséget ingyenesen nyújtják a számára [Kúria Pfv.III.20.371/2022/5. – BH2023. 156.]. Ezekben az esetekben azonban a baleseti sérültnél, és kifejezetten a baleset miatt merül fel az adott tevékenység végzésének a szükségessége, nem pedig a balesetre tekintettel harmadik személynél.

[21] Ahogy azonban a másodfokú bíróság rámutatott, a perbeli esetben a felperes annak a gondozási és gyermekfelügyeleti tevékenységnek az ellenértékére tart igényt, amelyet a baleset előtt az édesanyja látott el, és amely az édesanyja halála miatt kiesett. Szemben a Győri Ítélőtábla előtti eljárás kiskorú felpereséhez képest a jelen ügy felperesének gondozásával, felügyeletével kapcsolatos szükségleteiben a baleset nem eredményezett változást. Változás annak a személyében történt, aki e tevékenységeket ellátja. A törvény határozza meg, hogy kik azok a személyek, akik e tevékenységek végzésére kötelesek, amelyből okszerűen következik, hogy főszabályként a tevékenységgel felmerülő költségeiket e személyek maguk viselik, és azt csak annyiban háríthatják át a károkozóra, amennyiben helyzetük a baleset miatt terhesebbé vált. Ebből következően a gondozásának, felügyelete

ellátásának anyagi vonzata még abban az esetben sem terhelheti a kiskorú felperest, ha valamilyen oknál fogva nála ezzel összefüggésben költség merülne fel. A Kúria a másodfokú bíróság megállapításaival maradéktalanul egyetértett.

[22] A fentiekben részletesen írtak szerint tehát a felperes nem igazolta, hogy az általa megjelölt jogkérdésben széttartó a bírói gyakorlat, mert a Győri Ítéltábla eltérő tényállás mellett, eltérő jogalapon hozta meg határozatát. Erre figyelemmel nem állnak fenn a felülvizsgálat engedélyezésének a Pp. 409. § (2) bekezdés *a*) pontja első fordulata szerinti feltételei, ezért az erre alapított engedélyezés iránti kérelmet a Kúria megtagadta.

[23] A Pp. 409. § (2) bekezdés *b*) pontjának második fordulata alapján a felülvizsgálat akkor engedélyezhető, ha a fél által állított jogszabálysértés vizsgálata a felvetett jogkérdés társadalmi jelentősége miatt indokolt. Társadalmi jelentősége pedig akkor van a jogkérdésnek, ha az a társadalom széles körét közvetlenül, vagy közvetett módon érinti.

[24] A felperes kérelme alapján – amely lényegében a által közzétett statisztikai adatokon nyugszik – nem állapítható meg ezen követelményeknek a fennállása sem. A társadalom széles körét ugyanis abban az esetben érintené a megjelölt jogkérdés, amennyiben a balesetben meghalt vagy megsérült szülők harmadik személynél elhelyezett kiskorú gyermekei a gondozásukkal kapcsolatban felmerült költségeket nagy számban érvényesítenék a károkozóval szemben. A felperes azonban ilyet maga sem állított és a Kúriának sincs tudomása ilyen ügyekről. De olyanokról sem, amikor balesettől eltérő más károkozó magatartás miatt kerül sor kiskorú harmadik személynél történő elhelyezésre, és a kiskorú pert indít a károkozóval szemben a felnevelési költségek megtérítése iránt.

[25] Mindezek alapján nem teljesültek a Pp. 209. § (2) bekezdés *b*) pontja alapján történő kivételes engedélyezéshez szükséges feltételek sem, ezért a Kúria a jogerős ítélet felülvizsgálatát a gyermekfelügyeleti járadék iránti keresetet elutasító rendelkezést érintően a Pp. 411. § (1) és (2) bekezdése alapján megtagadta.

[26] A Kúria hangsúlyozza, hogy döntése eredményeként a felperes és az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelemre figyelemmel a jogerős ítélet felülvizsgálatára a sérelemdíjban marasztaló rendelkezést érintően kerül sor.

[27] A Kúria a felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelemről a Pp. 411. § (1) bekezdés alapján tárgyaláson kívül határozott.

[28] A felperes személyes költségmentességére figyelemmel a felülvizsgálat engedélyezése iránti eljárási illeték a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[29] A végzés elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés *d*) pontja zárja ki.

Budapest, 2024. május 27.

Dr. Döme Attila s.k. a tanács elnöke Dr. Farkas Antónia s.k. előadó bíró Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. bíró Dr. Madarász Anna s.k. bíró Dr. Tibold Ágnes s.k. bíró